

Bouwstenen Document Warmteprogramma: Missie 2026

Nieuwe Energie Overijssel
versnellen door te verbinden

Gebruiksaanwijzing document

Dit document is een voorbeeld van hoe het warmteprogramma eruit kan komen te zien.

Hoe gebruik je dit document:

- *Elk hoofdstuk bevat een inleidende voorbeeldtekst, **geel gemarkeerd**. Je kan ervoor kiezen deze over te nemen of zelf een tekst te schrijven.*
- *Elk hoofdstuk bevat een advies over de invulling, **groen gemarkeerd**. Ook hiervoor geldt dat je zelf kan kiezen wat je opneemt.*
- *Mogelijk zijn niet alle hoofdstukken voor jouw gemeente relevant of wil je juist hoofdstukken toevoegen. Beiden is uiteraard mogelijk, zolang je blijft voldoen aan de vereisten van een warmteprogramma.*

Inhoudsopgave

0. Publiekssamenvatting.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Landelijke ambities.....	5
1.2 Regionale ambities.....	5
1.3 Lokale ambities.....	5
1.4 Met wie hebben we het warmteprogramma opgesteld?	5
1.5 Leeswijzer.....	5
2. De huidige situatie in [gemeente]	6
2.1 Inzicht in de opgave	6
2.2 Wat is er al gebeurd naar aanleiding van de TVW?	6
3. Vervolgstappen naar een aardgasvrije gemeente	8
3.1 Maatregelen in het gebouw	8
3.2 Duurzame warmteoplossing	8
3.3 Duurzame bronnen	8
4. Uitgangspunten en besliscriteria.....	9
5. Wat gaan we doen per wijk of gebied?	10
5.1 Criteria voor het bepalen van warmteopties per wijk.....	10
5.2 Warmtetransitie kaart en Faseringskaart.....	10
5.3 Startwijken	10
5.4 De stappen voor de komende 10 jaar	10
6. Hoe gaan we het organiseren?	11
6.1 Besluitvormingsproces	11
6.2 MER (<i>indien van toepassing</i>)	11
6.3 Organiseren van de warmtetransitie	11
6.4 Wijkgerichte aanpak: informeren, betrekken en samenwerken	11

0. Publiekssamenvatting

1. Inleiding

De gemeente [Naam Gemeente] werkt aan haar plannen om de gemeente te verduurzamen. Zij volgt daarin de landelijke ambities, in het nationale Klimaatakkoord van 2019. Een belangrijk onderdeel in dit akkoord is het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. We gaan onze woningen, bedrijven en andere gebouwen op een andere manier verwarmen. Ook gaan we douchen en koken zonder aardgas. De warmtetransitie van de gebouwde omgeving biedt een kans om grote stappen te maken in de verduurzamingsopgave.

De ontwikkeling van het warmteprogramma is een vervolg op de transitievisie warmte. Deze transitievisie warmte gaf voor de gemeente als geheel en per wijk een richtinggevend beeld voor de toekomstige aardgasvrije infrastructuur. Hier geven we nu een update aan in dit warmteprogramma met geleerde lessen uit de afgelopen jaren. In het warmteprogramma maken we het tijdspad inzichtelijk: Wanneer kunnen welke gebieden van het aardgas worden afgekoppeld of worden verduurzaamd? Het warmteprogramma kan op basis van het Wetsvoorstel gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en bijbehorende Bgiw (het Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie) regels opstellen in het omgevingsplan over de verduurzaming van de energievoorziening van bestaande gebouwen en activiteiten die op dezelfde locatie worden verricht. Daarmee is het warmteprogramma verankerd in de omgevingswet als verplicht programma.

Dit visiedocument vormt slechts het begin van een voortdurend evoluerend proces. Het warmteprogramma zal minstens eens in de vijf jaar herzien worden om in te spelen op de nieuwste ontwikkelingen en inzichten. Deze cyclische vernieuwing stelt ons in staat om de planning continu te verbeteren en te verfijnen, met de waardevolle lessen die we hebben geleerd in de eerste wijken. Op deze manier blijven we flexibel en adaptief, zodat we effectief kunnen reageren op veranderingen in technologie, beleid en maatschappelijke behoeften.

- 1.1 Landelijke ambities
- 1.2 Regionale ambities
- 1.3 Lokale ambities
- 1.4 Met wie hebben we het warmteprogramma opgesteld?
- 1.5 Leeswijzer

2. De huidige situatie in [gemeente]

In dit hoofdstuk gaan we in op de huidige situatie van de gemeente. Eerst ga je na waar jouw gemeente staat ten opzichte van de opgave om aardgasvrij te worden. Je kijkt naar wat er de afgelopen jaren al gebeurd is, wat er juist minder goed lukte en wat je daarvan kan leren.

2.1 Inzicht in de opgave

Aantal en type woningen

In deze paragraaf wordt het totale woningaanbod van de gemeente weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende woontypen zoals eengezinswoningen en appartementen. Deze verdeling helpt begrijpen welke uitdagingen en kansen er zijn voor de warmtetransitie in jouw gemeente.

Eigendom van woningen

Hier wordt beschreven hoe de eigendomsverhoudingen zijn binnen de gemeente is, zoals het aandeel woningen in handen van woningcorporaties of commercieel vastgoed. Dit geeft inzicht in de besluitvormingsprocessen en samenwerkingsmogelijkheden voor het verduurzamen van de woningvoorraad.

Aanwezige utiliteitsgebouwen en maatschappelijk vastgoed

Deze paragraaf behandelt de verscheidenheid aan utiliteitsgebouwen in de gemeente, waaronder scholen, kerken, zorginstellingen, kantoren en bedrijfspanden. Het biedt inzicht in de verschillende behoeften en mogelijkheden voor energie-efficiëntie en aardgasvrije oplossingen in deze sectoren.

2.2 Wat is er al gebeurd naar aanleiding van de TVW?

In deze sectie neem je een overzicht op van de voortgang sinds de laatste transitievisie warmte. Dit omvat een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de stappen die zijn genomen, de behaalde resultaten en de uitdagingen die je in jouw gemeente bent tegengekomen.

Voortgang

- **Situatie verandering**

Het huidige aantal woningen en gebouwen in de gemeente dat nog steeds gebruikmaakt van aardgas bedraagt [aantal]. Dit vertegenwoordigt een [toename/afname] ten opzichte van de vorige evaluatie / sinds de publicatie van de TVW.

Beschrijf hierbij waar in de gemeente (specifieke wijken of gebieden), wijzigingen hebben plaatsgevonden in het gebruik van aardgas. Beschrijf hiernaast wat het type is van de gekozen warmteoplossing (bijvoorbeeld all-electric, aansluiting op warmtenet, isolatie, etc.). Deze verandering weerspiegelt de snelheid en effectiviteit van de transitie-inspanningen.

De terugblik op de voortgang sinds het vaststellen van de vorige TVW is een van de eisen van het warmteprogramma, ga hier in op de volgende aspecten:

- Een overzicht van de locaties en het aantal daarin aanwezige gebouwen en milieubelastende activiteiten waar aan de slag is gegaan,
- Een overzicht van het aantal gebouwen dat ter voorbereiding op het aardgasvrij maken is geïsoleerd;
- Een overzicht van de energie-infrastructuur ter vervanging van de aansluiting op gas per locatie,

- een beschrijving van de totale kosten voor de maatschappij die de realisatie van de toegegedachte energie-infrastructuur met zich mee hebben gebracht
 - een beschrijving van de gemiddelde warmtebehoefte van de gebouwen, bedoeld onder waar aan de slag is gegaan, aan het begin en het einde van deze programmaperiode.
- **Status van andere plannen**
In de aanpak van de energietransitie zijn er naast wijken waar de uitvoeringsfase al is begonnen, ook gebieden waar de daadwerkelijke uitvoering nog moet starten. Echter, in deze wijken kan ook al vooruitgang geboekt in de planningsfase. Dit omvat de ontwikkeling van bijvoorbeeld een wijkuitvoeringsplan, een isolatieplan, het betrekken van de gemeenschap en het vaststellen van specifieke doelstellingen en strategieën voor de transitie. In deze sectie beschrijf je de stadia die deze wijken hebben bereikt in het planproces, inclusief eventuele voorbereidende maatregelen, initiatieven voor bewonersbetrokkenheid en de vaststelling van cruciale infrastructuur- en/of financieringsplannen.
 - **Ander relevant beleid (bijvoorbeeld isolatie programma)**
Deze sectie biedt een overzicht van de algemene voortgang van aanvullende plannen en initiatieven. Reflecteer op de voortgang ten opzichte van de gestelde doelen en hoe deze projecten bijdragen aan de warmtetransitie.
 - **Voortgang van samenwerking en partnerschappen:**
Samenwerkingen met (lokale) organisaties, bedrijven, en bewoners spelen een cruciale rol in het succes van de transitie-inspanningen. Beschrijf hier welke nieuwe samenwerkingsverbanden zijn gevormd en bijvoorbeeld inzichten in hoe deze partnerschappen zich hebben ontwikkeld.

Geleerde lessen en uitdagingen

In deze belangrijke sectie kijk je terug op wat de geleerde lessen uit de ervaringen en voortgang tot nu toe in de energietransitie. Dit omvat zowel successen als obstakels en hoe deze toekomstig beleid en aanpak zullen vormgeven. Deze lessen en uitdagingen zouden moeten voortkomen uit de voortgang die in de voorgaande sectie 'Voortgang' is beschreven. Vanuit de geleerde lessen ontstaan zowel aandachtspunten (waar moeten we op letten de komende periode in de warmtetransitie), als acties (welke vervolgstappen zijn nodig de komende periode). De aandachtspunten kan je verwerken tot uitgangspunten die opgenomen worden in [hoofdstuk 4 'Uitgangspunten'](#) en de acties kunnen opgenomen worden in [hoofdstuk 5 'Wat gaan we doen per wijk of gebied?'](#).

3. Vervolgstappen naar een aardgasvrije gemeente

Om de stap naar aardgasvrij te maken, moeten we op zoek naar alternatieve, duurzame oplossingen. Maar er is meer nodig om gebouwen duurzaam en comfortabel te verwarmen. Naast ruimteverwarming is in de meeste gebouwen, zoals woningen, ook warmte nodig voor het bereiden van warm tapwater. Het aardgasvrij maken van gebouwen kan met verschillende technieken en met verschillende temperaturen. De ene techniek vraagt meer aanpassingen in de gebouwen in de wijk dan de andere. Welke techniek het beste past, verschilt per woning en/of wijk.

3.1 Maatregelen in het gebouw

Beschrijf hier wat voor maatregelen getroffen moeten worden in gebouwen om de klaar te maken voor de warmte transitie en waarom. Deze informatie staat vaak al in de vorige transitievisie warmte en kan vanuit daar worden aangevuld.

Bijvoorbeeld:

- Isoleren van het dak, de vloer, muur en glas (HR++ glas of beter)
- Andere maatregelen als nodig: efficiënt ventileren, aanpassen radiatoren, koeling
- Elektrisch koken

3.2 Duurzame warmteoplossing

Welke warmteoplossingen gaan gebruikt worden in jouw gemeente en wat houdt z'n warmteoplossing dan in? Geef per oplossing een korte toelichting. Deze informatie staat vaak al in de vorige transitievisie warmte en kan vanuit daar worden aangevuld.

3.3 Duurzame bronnen

Om volledig energieneutraal te worden, moeten alle energie die we na het treffen van de energiebesparende maatregelen nog verbruiken met duurzame energiebronnen opwekken. Bij iedere energie-infrastructuur (elektriciteitsnet, warmtenet en gasnet) horen andere duurzame energiebronnen.

Beschrijf hier welke bronnen je gaat gebruiken. Deze informatie staat vaak al in de vorige transitievisie warmte en kan vanuit daar worden aangevuld.

4. Uitgangspunten en beslisriteria

Met inbreng van onze *[invullen belangrijkste stakeholders]* hebben we gezamenlijke de uitgangspunten uit de transitievisie warmte aangescherpt. Deze aanscherping maakt dat we helder hebben welke onderdelen belangrijk zijn om de warmtetransitie in *[naam gemeente]* tot een succes te maken en geven richting aan het bepalen van de voorkeursinfrastructuur per wijk, ook wel warmteoptie genoemd.

De volgende fase van de warmtetransitie wordt een belangrijke fase waarin we ons verder gaan richten op de uitvoering. We hebben kunnen leren van de lessen vanuit de eerste fase en de bijbehorende transitievisie warmte. Die geleerde lessen hebben we gebruikt als basis om na te gaan wat de aandachtspunten zijn voor de volgende fase. Vanuit deze aandachtspunten hebben we in samenwerking met onze *[invullen betrokken stakeholders]* de uitgangspunten opgesteld voor in dit warmteprogramma. De uitgangspunten dienen als fundament voor het maken van keuzes en het nemen van beslissingen binnen de warmtetransitie. Alle stappen die worden gezet in de warmtetransitie kunnen getoetst worden aan deze uitgangspunten. Ook in de vervolgstappen richting het concretiseren van aardgasvrije wijken zijn deze principes leidend.

1. *Uitgangspunt 1*
2. *Uitgangspunt 2*
3.

4.1 Beslisriteria

In dit onderdeel van het warmteprogramma bieden we een kader voor de belangrijke beslissingen die voor ons liggen in de transitie naar aardgasvrije wijken. Dit kader stelt ons in staat de complexiteit van keuzes te structureren en transparante, onderbouwde besluiten te nemen die in lijn zijn met zowel lokale als bredere duurzaamheidsdoelstellingen. Het doel van de beslisriteria die zijn opgenomen in dit hoofdstuk is om op een heldere en transparante manier keuzes te kunnen maken welke wijken en buurten het eerste aan de beurt zijn om aardgasvrij te worden. Het aanbrengen van een volgorde in het aardgasvrij maken van wijken doen we op basis van relevante factoren zoals de bestaande infrastructuur, de aanwezigheid en inzetbaarheid van lokale warmtebronnen, de ruimtelijke inpasbaarheid van nieuwe systemen, en de impact op de leefomgeving van onze inwoners.

1. *Beslis criterium 1*
2. *Beslis criterium 2*
3.

5. Wat gaan we doen per wijk of gebied?

In dit hoofdstuk geven we per wijk aan wat met de kennis van nu naar verwachting het aardgasvrije alternatief wordt voor verwarmen en koken met aardgas, wanneer we verwachten per wijk aan de slag te gaan en welke stappen we de komende 10 jaar gaan nemen.

5.1 Criteria voor het bepalen van warmteopties per wijk

Naast de uitgangspunten die zijn opgesteld (zie hoofdstuk 4), zijn er ook criteria opgesteld die bepalend zijn voor de beoogde duurzame warmteoplossing per wijk.

[Ga hier in op de criteria zoals: laagst maatschappelijke kosten, bestaande warmte-infrastructuren in de wijk of de aanwezigheid van warmtebronnen].

5.2 Warmtetransitie kaart en Faseringskaart

Ga hier in op de eis:

5.3 Startwijken

Ga hier in op de eis:

5.4 De stappen voor de komende 10 jaar

Ga hier in op de eis:

6. Hoe gaan we het organiseren?

6.1 Besluitvormingsproces

6.2 MER (*indien van toepassing*)

6.3 Organiseren van de warmtetransitie

Gemeentelijke organisatie

Organisatiestructuur warmtetransitie

6.4 Wijkgerichte aanpak: informeren, betrekken en samenwerken